

Етническите признаци не биват да се абсолютизират, те не са постоянни и задължителни за всички исторически периоди от развитието на отделния етнос. Могат да се посочат много примери, в които етническите общности са загубили своята териториална, икономическа и отчасти езикова цялост, но са се запазили като самостоятелни такива (типичен пример в това отношение са ромите).

През последните десетилетия сме свидетели на бързия технически прогрес, промяната във функциите на държавните граници, високите темпове на урбанизация, високата мобилност на населението, което предполага и възможности за непосредствени контакти с различни културни общности, които от своя страна оказват влияние върху развитието на материалната и духовната култура на цялото човечество. Това са причините да говорим през последните години за “уеднаквяването” на някои елементи на материалната и духовната култура особено на тези, които са свързани с формите на градското строителство, комунално-битовото обслужване, търговската мрежа, хранителния режим, облеклото, а също така и на някои елементи на духовната култура – семейните и обществените норми на поведение, на изобразителното изкуство, музиката, танците и т. н.

Етнически процеси

През 1951 г. Кушнер определя етноса като динамично понятие, като много явления, специфични за един народ в определена епоха, впоследствие могат да изчезнат или да променят своя етнически характер и да се превърнат в интернационални.

Етническите общности се характеризират с устойчивост, но за всичките общности е валидна не само приемственост, но и изменение във времето. За да бъдат изяснени цялостно и подробно причините за промените в етническата структура, е необходимо да бъдат разгледани характерът и проявлението на етническите процеси. Под етнически процеси в широкия смисъл на думата се разбира изменението на етническите общности (Бромлей, 1979). Според някои автори към етническите процеси се причисляват тези процеси, които водят до промяна на един или друг компонент на етноса, според други към тях се причисляват единствено тези, които водят до изменение на етническата принадлежност, т.е. до промяна на етническото самосъзнание.

Етническите процеси могат да бъдат класифицирани на етнообразователни, етновеволюционни и етнотрансформационни. В случай че промените не водят до качествени изменения на етническата система в цяло, тези процеси се наричат „етновеволюционни”. Те са затворени не само в един етнос, но и в една непроменяща своя тип етническа общност. Те отразяват промяната само на отделни компоненти на етноса, който не се променя. Това са процеси, имащи за резултат различна степен на вътрешна консолидация в основните компоненти на етноса (на равнище култура, език, самосъзнание и т.н.).